

**Јавно претпријатие
МАКЕДОНСКИ ШУМИ п.о. - Скопје**

**Финансиски извештаи за годината
што завршува на 31 декември 2017 година**

и Извештај на независниот ревизор

СОДРЖИНА

	Страна
Извештај на независниот ревизор	1 - 5
Извештај за сеопфатна добивка	6
Извештај за финансиска состојба	7
Извештај за промените во главнината	8
Извештај за паричните текови	9
Белешки кон финансиските извештаи	10 - 43

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

ДО ОСНИВАЧОТ И УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЈП МАКЕДОНСКИ ШУМИ п.о. - СКОПЈЕ

Извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на ЈП МАКЕДОНСКИ ШУМИ п.о. - Скопје (во натамошниот текст “Претпријатието”), кои се состојат од извештајот за финансиска состојба на ден 31 декември 2017 година и извештајот за сеопфатна добивка, извештајот за промени на сопственичката главнина и извештајот за парични текови за годината што тогаш завршува и прегледот на значајни сметководствени политики и останати белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи во согласност со сметководствените стандарди кои се применуваат во Република Македонија. Оваа одговорност вклучува: дизајнирање, имплементирање и одржување на интерна контрола која што е релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи кои што се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали истото е резултат на измама или грешка, избирање и примена на соодветни сметководствени политики, како и правење на сметководствени проценки кои што се разумни во дадените околности.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја извршивме ревизијата во согласност со Законот за ревизија и Меѓународните стандарди за ревизија објавени во Република Македонија. Заради прашањата опишани во пасусот-Основи за воздржување од мислење, ние не бевме во можност да прибавиме достатни и соодветни ревизорски докази како основ за мислење на ревизијата.

Основи за воздржување од мислење

а) Како што е наведено во Белешка 17.3 кон овие финансиски извештаи, почнувајќи од 2013 година, кога е направена проценка на капиталот и негово запишување во Централен Регистар на Република Македонија; Претпријатието го евидентирало ефектот од зголемување / намалување на објективната вредност на биолошките средства-шумите во своите финансиски извештаи преку ревалоризационата резерва. Ваквиот третман е во спротивност со МСС 41.34-Земјоделство, според кој ефектите од промените на објективната вредност на биолошките средства - шумите, кои што претставуваат безусловна државна поддршка, треба да бидат евидентирани преку Извештајот за сеопфатна добивка, односно преку акумулираната добивка / (загуба.)

Напоменуваме дека заклучно со 31 декември 2015 година е извршено вкупно намалување на вака утврдената ревалоризациона резерва за Ден 2,743,318 илјади. Ваквото намалување е извршено по разни основи што не се поврзани со зголемување/намалување на објективната вредност на биолошките средства-шумите.

Во 2014 година, исто така, е евидентирано зголемување на ревалоризациона резерва за износ од Ден 504,935 илјади како ефект од зголемување на објективната вредност на шумите.

Во 2016 и 2017 година, не е евидентирано зголемување/намалување на ревалоризационата резерва, меѓутоа, поради кумулативниот ефект, не сме во можност да ја потврдиме вредноста на ревалоризационата резерва на 31 декември 2017 година.

(Продолжува)

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

ДО ОСНИВАЧОТ И УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЈП МАКЕДОНСКИ ШУМИ п.о. - СКОПЈЕ (Продолжение)

Основи за воздржување од мислење (Продолжение)

- b) Како што е наведено во Белешка 9 кон овие финансиски извештаи, утврдувањето на објективната вредност на шумите се спроведува во согласност со член 25 од Правилникот за содржина на посебните планови за стопанисување со шуми, посебните планови за одгледување и заштита на шуми и годишните изведбени планови (“Службен весник на Република Македонија” бр. 48/1998.)

Меѓутоа, овој Правилник, во делот што се однесува на вреднување на шумските насади, не е усогласен со МСС 41.18 – Земјоделство (објавен во состав на Правилникот за сметководство во “Службен весник на Република Македонија” бр. 159/2009) и Законот за проценување (“Службен весник на Република Македонија” бр.115/2010 со пратечките измени и дополнувања) во однос на утврдување на објективната вредност на биолошките средства, а особено:

- Објективната вредност на биолошките средства-шуми во Претпријатието се утврдува за период од 10 години, додека согласно МСС 41 - Земјоделство, освен по иницијалното признавање, објективната вредност, односно нејзиното зголемување/намалување се утврдува на секој датум на известување, додека ефектот од зголемување/намалување на објективната вредност се искажува преку Извештајот за сеопфатна добивка;
- Исто така, за ново утврдената објективна вредност кумулативно се зголемува вредноста на шумите од претходниот десет годишен циклус, без да се земе во предвид ефектот од намалување на објективната вредност или други намалувања предизвикани од сеча, опожарување и тн.
- На својата седница одржана на 31.10.2017 година, Владата на Република Македонија го задолжи ресорното Министерство во соработка со Претпријатието, да пристапи кон изотвување на методологија за процена на шумите во услови на непостоење активен пазар за утврдување на нивната објективна вредност.

- c) Како што е наведено во Белешка 7 и 9 кон овие финансиски извештаи, во Претпријатието не е воспоставена поврзаност помеѓу биолошките средства-шумите, како извор на граѓа, и производството, во кое дрвната маса се преработува и финансира во залиха на готови производи. Напротив, кај шумите не се евидентира никакво намалување како резултат на сеча, а влезот во производство во тек се евидентира по плански цени, кои во себе не ја содржат вредноста на дрвната маса од сеча. Поради наведеното, вредноста на биолошките средства-шуми перманентно се зголемува, а залихите на производство во тек и готови производи се евидентираат по нереално искажани вредности.

(Продолжува)

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

ДО ОСНИВАЧОТ И УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЈП МАКЕДОНСКИ ШУМИ п.о. - СКОПЈЕ (Продолжение)

Основи за воздржување од мислење (Продолжение)

- d) Како што е наведено во Белешка 7 кон овие финансиски извештаи, ние бевме назначени како ревизори на Претпријатието по 31 декември 2017 година и не бевме во можност да го набљудуваме физичкиот попис на залихите на почетокот на годината. Поради тоа, но и поради комплексниот начин на евидентирањето на залихите на Претпријатието, не бевме во можност, со примена на други ревизорски постапки да се увериме во количините и вредноста на залихите за годината што завршува на 31 декември, 2017.
- e) Како што е наведено во Белешка 5 кон овие финансиски извештаи, на 31 декември 2017 година Претпријатието побарува од државни институции Ден 164,275 илјади (2016: Ден 160,215 илјади.) Ова побарување се однесува на акцијата “Ден на дрвото” во која, секоја година, Претпријатието учествувало со садници и други помошни материјали, за кои доставувало фактури до ресорното Министерство, при што побарувањето кумулативно се зголемувало од година во година, меѓутоа наплата не била добиена поради тоа што формално правно никогаш не бил склучен купо-продажен договор.

Поради наведеното, Претпријатието нема правен основ за евидентирање на овие побарувања кон државните институции, па консеквентно, ние не ја потврдуваме нивната вредност на 31 декември 2017 година, односно ефектот врз така генерираните приходи.

Меѓутоа, трошоците генерирани за спроведување на акцијата “Ден на дрвото,” по својата суштина, а во согласност со член 96 од Законот за шуми, претставуваат компонента на проширената репродукција, па оттаму истите би требало да бидат целосно пребиени со обврската за проширена репродукција која Претпријатието ја евидентира во своите финансиски извештаи секоја година. Ова особено со оглед на фактот дека акцијата “Ден на дрвото” е укината заклучно со 31 декември 2017 година, согласно одлука на Владата на Република Македонија.

- f) Како што е наведено во Белешка 13 кон овие финансиски извештаи, Претпријатието има обврска согласно член 95 од Законот за шуми, секоја година да издвојува 3% од вредноста на исеченото дрво франко камионски пат за проширена репродукција на шумите. Ваквата обврска на 31 декември 2017 година изнесува Ден 249,901 илјади (2016: Ден 220,104 илјади.) Во согласност со член 95.4 од Законот за шуми, Претпријатието има обврска средствата за проширена репродукција секоја година да ги уплатува во Буџетот на Република Македонија. До датумот на овие финансиски извештаи, кумулираниот долг кон Буџетот на Република Македонија не бил никогаш уплатуван. За наведеното е предвидена глоба за правното лице во согласност со член 102.27 од Законот за шуми, во износ од ЕУР 20.000 во денарска противвредност.

(Продолжува)

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

ДО ОСНИВАЧОТ И УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЈП МАКЕДОНСКИ ШУМИ п.о. - СКОПЈЕ (Продолжение)

Основи за воздржување од мислење (Продолжение)

- g) Како што е наведено во Белешка 15 кон овие финансиски извештаи, долгорочната резервација за проста репродукција на шуми, од Ден 148,706 илјади (2016: Ден 287,347 илјади) произлегува од законската обврска за издвојување средства за проста репродукција на шумите во државна сопственост, што согласно член 94 од Законот за шуми, се обезбедува со издвојување 10% од вредноста на исеченото дрво, франко камионски пат во шуми.
- Во сметководствената евиденција на Претпријатието на оваа обврска се спротивставени трошоци во Извештајот за сеопфатна добивка. Овој начин на евидентирање на резервацијата за проста репродукција е несоодветен затоа што резултира во нереално искажување на трошоците.
- Исто така, во согласност со член 94 од Законот за шуми, обврската за проста репродукција согласно Законот за шуми, треба да се води на посебна (парична) сметка. За непридржување кон оваа одредба, согласно член 101.24 од Законот за шуми е предвидена глоба за правното лице од ЕУР 30,000 во денарска противвредност.
- h) Како што е наведено во Белешка 11 кон овие финансиски извештаи, Претпријатието на 31 декември 2017 година евидентира средства расположиви за продажба во износ од Ден 26,309 илјади (2016: Ден 26,309 илјади), меѓутоа, нема извршено вредносно усогласување со нивната објективна вредност. Поради наведеното, не ја потврдуваме вредноста на долгорочните вложувања за годината што завршува на 31 декември 2017.

Воздржување од мислење

Поради значењето на прашањата објаснети во пасусот-Основи за воздржување од мислење, не бевме во можност да прибавиме достатни и соодветни ревизорски докази како основ за мислење на ревизијата за финансиските извештаи на ЈП МАКЕДОНСКИ ШУМИ п.о.- СКОПЈЕ за годината што завршува на 31 декември 2017.

Обрнување на внимание

Без да даваме натамошни квалификации, обрнуваме внимание на следното:

- Како што е наведено во Белешка 9.2 кон овие финансиски извештаи, заклучно со 31 декември 2017 година во Република Македонија не постои катастар на шуми и шумско земјиште што согласно член 77.1 од Законот за шуми што треба да биде востановен од страна на органот надлежен за работите во шумарството. Поради наведеното, Претпријатието е оневозможено да направи официјален попис на биолошките средства-шумите со кои стопанисува, за кое е обврзано согласно член 77.2 од истиот Закон.
- Напоменуваме дека на почетокот на 2018 година Министерството за земјоделие, шумарство и водостопанство на Република Македонија обезбеди финансиска и техничка помош од Организацијата за храна и земјоделство на Обединетите Нации (FAO) за спроведување на проценка на методологијата за имплементација на националната инвентаризација на шумите.

(Продолжува)

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

ДО ОСНИВАЧОТ И УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЈП МАКЕДОНСКИ ШУМИ п.о. - СКОПЈЕ (Продолжение)

Обрнување на внимание (Продолжение)

- Во Претпријатието не постојат интерни упатства за сметководствениот третман на одредени области (упатства за евидентирање обврска за проста и проширена репродукција и сл.) Поради тоа, доаѓа до разлики во начините на сметководствено евидентирање меѓу деловните единици (подружници) што конечно негативно се реперкуира на ниво на финансиски извештаи на Претпријатие како целина. Исто така, во Претпријатието не се организираат обуки на вработените за МСС/МСФИ со цел нивно запознавање и правилна примена.
- Средства за проста репродукција и проширена репродукција на шумите во државна сопственост се обезбедуваат со издвојување одреден процент од вредноста на исеченото дрво, франко камионски пат во шуми. Вредноста на исеченото дрво франко камионски пат се утврдува со ценовници што не се ревидирани повеќе години во смисла на нивно приближување кон пазарните цени. Поради тоа, може да дојде до преценување / потценување на вредноста која е потоа основа за утврдување на обврската за проста и проширена репродукција.

Извештај за други правни и регулативни барања

Раководството на Претпријатието, исто така, е одговорно за подготвување на годишниот извештај за работа во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија е да известиме за конзистентноста на годишната сметка и финансиските извештаи за годината што завршува на 31 декември 2017. Нашата работа во однос на годишниот извештај за работа е извршена во согласност со МСР 720 и е ограничена на известување дали историските финансиски информации прикажани во годишниот извештај за работа се конзистентни со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи.

Финансиските информации во годишниот извештај за работа се конзистентни, во сите материјални аспекти, со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на ЈП МАКЕДОНСКИ ШУМИ п.о. - Скопје за годината што завршува на 31 декември 2017.

ТП РЕВИЗИЈА ЧУЛЕВА-Скопје

Соња Чулева, Управител

Соња Чулева, *Овластен ревизор*

Скопје, 06 јуни, 2018 година

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКА СОСТОЈБА
За годината што завршува на 31 декември 2017
(Во илјади Денари)

	Белешка	Година што завршува на 31 декември	
		2017	2016
СРЕДСТВА			
<i>Тековни средства</i>			
Парични средства и еквиваленти на парични средства	3	7,093	51,916
Побарувања од купувачи	2,7; 4	61,511	127,063
Побарување од државни органи	5	164,275	160,215
Други побарувања и АВР	6	119,574	59,331
Залихи	2.4; 7	150,818	216,588
		503,271	615,113
<i>Долгорочни средства</i>			
Нематеријални и материјални средства-нето	2.6; 8	752,495	796,698
Биолошки средства-шуми	2.14;9	58,301,031	58,294,905
Биолошки средства-добиток	2.14; 10	4,369	4,543
Долгорочни финансиски средства	2.16; 11	26,309	26,309
Долгорочни побарувања		1,081	1,081
		59,085,285	59,123,536
ВКУПНО СРЕДСТВА		59,588,556	59,738,649
ОБВРСКИ			
<i>Тековни обврски</i>			
Обврски кон добавувачи	2.10; 12	227,543	286,704
Тековна обврска за проширена репродукција на шумите	2.3.2;13	249,901	220,104
Останати тековни обврски и ПВР	14	224,427	256,170
		701,871	762,978
<i>Долгорочни обврски и резервации</i>			
Долгорочно резервирање за проста репродукција на шумите	2.3.1;15	148,706	287,347
Останати долгорочни резервирања	16	11,070	26,809
		159,776	314,156
СОПСТВЕНИЧКА ГЛАВНИНА			
Основна главнина	17	5,940,384	5,940,384
Ревалоризациона резерва	17	53,245,316	53,245,316
Законска резерва	17	-	295,351
Акумулирана (загуба)	17	(458,791)	(819,536)
Вкупна сопственичка главнина		58,726,909	58,661,515
ВКУПНО ОБВРСКИ И СОПСТВЕНИЧКА ГЛАВНИНА		59,588,556	59,738,649

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат составен дел на овие финансиски извештаи

Одобрено од Управниот одбор на 15 март, 2018 година.

Генерален директор,
Зоран Ѓорѓиев

Овластен сметководител,
Милка Лазаревска

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА
На 31 декември 2017
(Во илјади Денари)

	<u>Белешка</u>	<u>31 декември 2017</u>	<u>31 декември 2016</u>
Приходи од продажба	2.2; 18	1,341,264	1,405,680
Останати приходи	19	371,038	230,336
Вкупно оперативни приходи		1,712,302	1,636,016
Промени на залихи на готови производи и производство во тек		(52,878)	68,549
Трошоци			
Набавна вредност на продадена трговска стока		(187)	(32)
Потрошени материјали, енергија, резервни делови и отписи	20	(118,280)	(115,687)
Депрецијација и амортизација	2.6; 8	(48,305)	(45,487)
Трошоци за вработените	2.8; 21	(786,208)	(857,257)
Трошоци за услуги	22	(344,901)	(410,903)
Останати оперативни трошоци	23	(231,766)	(267,684)
Вкупно оперативни трошоци		(1,529,647)	(1,697,050)
Финансиски приходи/(трошоци),нето	2.3; 24	(54,042)	(1,519)
Добивка/(загуба) пред оданочување		75,735	5,996
Данок на добивка	2.5; 25	(7,798)	(3,939)
Нето добивка / (загуба) за годината		67,937	2,057
Останата сеопфатна добивка		-	-
Вкупна сеопфатна добивка		67,937	2,057

*Белешките кон финансиските извештаи
претставуваат составен дел на овие финансиски извештаи*

Одобрено од Управниот одбор на 15 март, 2018 година.

Генерален директор,
Зоран Ѓорѓиев

Овластен сметководител,
Милка Лазаревска

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО ГЛАВНИНАТА

Година што завршува на 31 декември 2017

(Во илјади Денари)

	Основна главнина	Ревалориза- циона резерва	Законска резерва	Останата резерва	Акумулирана добивка (загуба)	ВКУПНО
Состојба, 1 јануари 2017	5,940,384	53,245,316	295,351	-	(819,536)	58,661,515
Покривање загуба од законски резерви	-	-	(295,351)	-	295,351	-
Корекција на грешка (МСС 8) Бел.2.17	-	-	-	-	(2,543)	(2,543)
Нето добивка за 2017 година	-	-	-	-	67,937	67,937
Состојба, 31 декември 2017	5,940,384	53,245,316	-	-	(458,791)	58,726,909
Состојба, 1 јануари 2016	5,940,384	53,245,316	-	387,129	(895,900)	58,968,706
Рекласификација во законска резерва	-	-	3,574	-	(3,574)	-
Покривање на акумулирана загуба од резерви	-	-	-	(387,129)	387,129	-
Корекција на грешка (МСС8)-Белешка бр.2.17	-	-	-	-	(309,248)	(309,248)
Нето добивка за 2016	-	-	-	-	2,057	2,057
Останата сеопфатна добивка	-	-	-	-	-	-
Состојба, 31 декември 2016	5,940,384	53,245,316	295,351	-	(819,536)	58,661,515

*Белешките кон финансиските извештаи
претставуваат составен дел на овие финансиски извештаи*

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ
Година што завршува на 31 декември 2017
(Во илјади Денари)

	Белешки	Година што завршува на 31 декември	
		2017	2016
Парични текови од деловни активности			
Добивка/(загуба) пред оданочување		75,735	5,996
Усогласување за:			
Депрецијација и амортизација		48,305	45,487
Намалување / (зголемување) на побарувања од купувачи и други побарувања		(50,077)	(16,595)
Намалување / (зголемување) на залихите		(65,770)	(67,976)
Зголемување / (намалување) на обврски кон добавувачи и други тековни обврски		(45,963)	15,137
Нето парични средства од деловни активности		(37,770)	(17,951)
Парични текови од инвестициони активности			
Набавка на основни средства		(7,053)	(73,175)
Продажба на основни средства		-	-
Нето парични средства користени за инвестициони активности		(7,053)	(73,175)
Парични текови од финансиски активности			
(Отплата) / прилив на долгорочни побарувања и обврски -нето		-	(19,590)
Нето парични средства користени за финансиски активности		-	(19,590)
Нето зголемување / (намалување) на парични средства и еквиваленти на парични средства		(44,823)	(110,716)
Парични средства и еквиваленти на парични средства на почеток на годината	3	51,916	162,632
Парични средства и еквиваленти на парични средства на крајот на годината	3	7,093	51,916

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат составен дел на овие финансиски извештаи

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2017

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ ЗА ПРЕТПРИЈАТИЕТО

ЈП МАКЕДОНСКИ ШУМИ П.О. - СКОПЈЕ (во натамошниот текст: “Претпријатието”) е јавно претпријатие за стопанисување со шумите во државна сопственост на територијата на Република Македонија, основано со Одлука на Владата на Република Македонија бр.3028/1 од 15 декември 1997 година (“Службен весник на Република Македонија” бр.65/97.) Претпријатието е регистрирано во Основен суд-Скопје под Трег.бр.666/98 од 24 март 1998 година.

Согласно иницијалната регистрација, единствен оснивач и сопственик на Претпријатието е Владата на Република Македонија.

Во согласност со одредбите на Законот за јавните претпријатија (“Службен весник на Република Македонија” бр.38/96 со пратечки измени), Претпријатието е запишано во Централниот регистер на Република Македонија под деловоден број: 5204160.

Основната дејност на Претпријатието: 02.20 - Искористување на шумите.

Своето работење Претпријатието го врши според одредбите на следните закони:

Закон	Службен весник на Република Македонија
Закон за шуми	“Службен весник на Република Македонија” бр. 47/97 со пратечки измени: 7/2000, 89/2004, 54/2007, 103/2008, 53/2011, 25/2013, 79/2013, 43/2014, 160/2014, 33/2015, 44/2015, 147/2015, 07/2016 и 39/2016.
Закон за ловство	“Службен весник на Република Македонија” бр. 26/09 со пратечки измени
Закон за заштита и унапредување на животната средина и природата	Пречистен текст
Закон за јавна финансиска контрола	“Службен весник на Република Македонија” бр. 90/09 со пратечки измени

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2017

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ ЗА ПРЕТПРИЈАТИЕТО (Продолжение)

Органи на Претпријатието, согласно член 16 од Законот за јавни претпријатија се Управниот одбор, Надзорниот одбор за контрола на материјално-финансиско работење и Директорот.

Управен одбор

Актуелниот состав на Управниот одбор на 31.12.2017 година е утврден во следниот состав:

Име и презиме	Позиција во УО
1. Милутин Ристески	Претседател
2. Владимир Крстевски	Член
3. Трајанка Самарџиоска	Член
4. Ацо Јаневски	Член
5. Наум Јамовски	Член
6. Ванчо Србаковски	Член
7. Марко Данаиловски	Член
8. Јасин Халили	Член
9. Рамиз Азири	Член
10. Ибрахим Синани	Член
11. Марјана Филиповска	Член
12. Сами Синани	Член
13. Марјан Костадинов	Член

Надзорен одбор за контрола на материјално-финансиското работење

На 31.12.2017 година:

Име и презиме	Позиција во НО
1. Оливер Илиевски	Претседател
2. Елпида Младеновска	Член
3. Серафим Георгиевски	Член
4. Блаже Ужевски	Член
5. Рукије Асани	Член

Генерален директор

Генерален директор на Претпријатието е Зоран Ѓорѓиев.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2017

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ ЗА ПРЕТПРИЈАТИЕТО (Продолжение)

Претпријатието своите активности ги обавува прелу следните сектори и служби:

Сектор	Служба
Сектор за користење на шуми и примарни преработки од дрво	Служба за внатрешна ревизија
Сектор за расадничко производство, одгледување, подигање, хортикултура и екологија на шуми	Служба за информатичка технологија
Сектор за заштита на шуми	Служба за општи работи
Сектор за лов, ловен туризам, фарми и рибници	Служба за маркетинг и информирање
Сектор за комерцијално работење	Служба за јавни набавки
Сектор за уредување и проектирање на шуми	
Сектор за развој и инвестиции	
Сектор за план и анализа	
Сектор за економско-финансиско работење	
Сектор за правни, кадровски и општи работи	

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2017

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ ЗА ПРЕТПРИЈАТИЕТО (Продолжение)

Во состав на Претпријатието има 30 подружници:

<u>Подружница/Град</u>	<u>Раководител/директор на Подружница</u>	<u>Приоритетна дејност</u>
		02.10-Одгледување на шуми и останати дејности поврзани со шумарство
1.ШС СЕРТА - Штип	Благој Анчев	
2.ШС Беласица - Струмица	Љупчо Митрев	02.10
3.ШС Кајмакчалан - Битола	Вања Вршковски	02.10
4.ШС Куманово - Куманово	Ваит Саити	02.10
5.ШС БОР - Кавадарци	Блаже Бошески	02.10
6.ШС Стогово - Дебар	Рами Лата	02.10
7.ШС Лешница - Тетово	Пане Симик	02.10
8.ШС ШАР - Гостивар	Милорад Андријески	02.10
9.ШС Малешево-Берово	Владо Клиначарски	02.10
10.ШС Плачковица - Радовиш	Димче Анастасов	02.10
11.ШС Кожуф - Гевгелија	Драган Попов	02.10
12.ШС Шумарство - Св.Николе	Благој Илиев	02.10
13.ШС Саланцак - Валандово	Тихомир Шунтов	02.10
14.ШС Караџица – Скопје	Саша Јовановиќ	02.10
15.ШС Липа - Крушево	Спасе Стојчески	02.10
16.ШС Црн Бор - Прилеп	Костадин Биџоски	02.10
17.ШС Јабланица - Струга	Васил Радиноски	02.10
18.ШС Галичица - Охрид	Нада Митреска	02.10
19.ШС Лопушник - Кичево	Зоран Крстески	02.10
20.ШС Демир Капија - Д.Капија	Стефан Стојановски	02.10
21.ШС Бабуна - Велес	Љубинка Попова	02.10
22.ШС Голак - Делчево	Љупчо Петровски	02.10
23.ШС Осогово – Крива Паланка	Звонко Груевски	02.10
24.ШС Кратово - Кратово	Ирена Стоилкова	02.10
25.ШС Равна Река - Пехчево	Борче Бојчовски	02.10
26.ШС Преспадрво - Ресен	Кире Шушевски	02.10
27.ШС Плачковица - Веница	Бојан Петков	02.10
28.ШС Осогово - Кочани	Благојчо Диванисов	02.10
29.ШС Бигла - Демир Хисар	Никола Симоноски	02.10
30.ШС Сандански - М.Брод	Живко Силјаноски	02.10

На 31.12.2017 година, Претпријатието има 2,220 вработени (2016: 2,373 вработени.)

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2017

2. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

2.1 Основи за подготовка и презентација на финансиските извештаи

Претпријатието ја води својата сметководствена евиденција и ги подготвува своите финансиски извештаи во согласност со измените на Законот за јавни претпријатија објавени во (“Службен весник на Република Македонија” бр. 83/2009, 38/1996, 6/2002, 40/2003, 49/2006, 22/2007, 83/2009, 97/2010, 6/2012, 119/2013, 41/2014, 138/2014, 25/2015, 61/2015 и 39/2016); одредбите на Законот за трговски друштва на Република Македонија (“Службен весник на Република Македонија” бр.28/2004, 84/2005, 25/2007,87/2008, 177/2008, 17/2009, 42/2010, 48/2010, 169/2010, 24/2011, 166/2012, 70/2013, 119/2013, 120/2013, 187/2013, 38/2014, 41/2014, 138/2014, 88/2015, 192/2015, 06/2016 и 61/2016) и Правилникот за водење сметководство (“Службен весник на Република Македонија” бр.159/2009.) Според овој Правилник, сметководствените стандарди што се применуваат во Република Македонија се Меѓународните сметководствени стандарди (МСС) и Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ) од 2009 година, утврдени од Одборот за Меѓународни сметководствени стандарди (ИАСБ.)

Финансиските извештаи на Претпријатието се искажани во илјади македонски Денари. Денарот претставува официјална валута на известување во Република Македонија.

2.2 Политика за евидентирање на приходите

Претпријатието ги евидентира приходите со примена на принципот на фактичност на настаните, односно ги книжи во моментот на нивното настанување.

Претпријатието во согласност со Законот може да остварува приходи од:

- Производство и продажба на шумски сортименти;
- Собирање, производство и продажба на шумски плодови, печурки и лековити растенија (недрвни шумски производи), полжави и желки;
- Експлоатација на камен, песок, чакал, хумус и др.
- друго предвидено со закон.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2017

2. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (Продолжение)

2.3 Репродукција на шумите и третман на конфискувана дрвна маса

2.3.1. Проста репродукција

Во согласност со член 94 од Законот за шуми, Претпријатието има обврска да обезбеди средства за проста репродукција на шумите, под која се подразбира:

- одгледување и заштита на постојните шуми;
- изградба на шумски патишта;
- техничко опремување поради вршење на работи за заштита на шумите; и
- изработка на планови за стопанисување.

Средства за проста репродукција на шуми во државна сопственост се обезбедуваат со издвојување 10% од вредноста на исеченото дрво, франко камионски пат во шуми.

Овие средства се водат на посебна сметка.

При тоа, средствата за проектирање и изградба на шумски патишта; техничко опремување заради вршење на работи за заштита на шумите и за изработка на планови за стопанисување на шумите, можат да изнесуваат до 40% од висината на средствата издвоени за проста репродукција.

2.3.2. Проширена репродукција

Проширената репродукција, во согласност со член 95 од Законот за шуми опфаќа:

- подигнување на нови шуми со пошумување на голини и ерозивни земјишта;
- мелиорација на деградирани шуми и шикари;
- нега на шумски култури;
- превентивна заштита на шумите и шумските култури;
- сузбивање на болести;
- обезбедување на семе и шумски саден материјал;
- изградба на инфраструктурни објекти; и
- техничко опремување за спроведување на проширената репродукција на шумите.

За проширена репродукција се издвојува 3% од вредноста на исеченото дрво франко камионски пат. Овие средства се уплатуваат на сметка на Буџетот на Република Македонија, а согласно член 96 од Законот за шуми, се користат за проширена репродукција согласно Годишниот програм на Владата на Република Македонија, а особено за:

- пошумување на голини и ерозивни земјишта;
- мелиорација на деградирани шуми и шикари;
- нега на шумски култури и пренаменети пошумени површини;
- превентивна заштита на шуми и шумски култури;
- останати активности предвидени од страна на Националниот комитет (член 40-в од Законот);
- обезбедување на шумско семе и саден материјал;
- други активности.

2.3.3. Конфискувана дрвна маса

Во согласност со член 87-а од Законот за шуми, 30% од вредноста на одземеното (конфискувано) дрво се преотстапува на државни органи, дирекции и јавни и други Државни установи, согласно Одлука на Владата на Република Македонија. Од останатите 70% од вредноста на продадената дрвна маса, Претпријатието е должно да уплати 20% во Буџетот на Република Македонија, додека остатокот Претпријатието може да го користи за сопствени потреби.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2017

2. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (Продолжение)

2.4 Трансакции во странска валута

Трансакциите настанати во странска валута се искажуваат во Денари со примена на официјалните курсеви на Народна Банка на Република Македонија кои важат на денот на трансакцијата.

Средствата и обврските деноминирани во странска валута се искажуваат со примена на официјални курсеви кои важат на денот на составувањето на Билансот на состојба.

2.5 Залихи

Залихите на Претпријатието се состојат од суровини, потрошни материјали, готови производи и трговска стока. Залихите се водат според пониската од цената на чинење или нето реализационата вредност. Цената на чинење се одредува врз основа на набавната вредност на суровините и потрошните материјали зголемени за царините и транспортните трошоци.

2.6 Данок на добивка

Тековен данок на добивка

Данокот на добивка се пресметува согласно со одредбите на релевантните законски прописи во Република Македонија, а врз основ на добивката прикажана во Билансот на успех, коригирана за износот приходите што се признаваат и расходите што не се признаваат за даночни цели. Плаќањето на месечниот данок се врши аконтативно. На вака добиената даночна основа се пресметува краен данок по стапка од 10%.

Одложен данок на добивка

Одложен данок на добивка се утврдува со примена на методот на обврски во билансот на состојба за сите времени разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и нивната сметководствена вредност во финансиските извештаи. Стапката на данок на добивка на денот на билансот на состојба се употребува за утврдување на одложените даночни средства и обврски. Одложените даночни обврски се признаваат за сите оданочиви времени разлики. Одложени даночни средства се признаваат за одбитните времени разлики и ефектите од даночните загуби се пренесуваат во обем во којшто постои веројатност дека ќе се оствари оданочива добивка со цел да се овозможи одбитните времени разлики и пренесените даночни загуби да бидат искористени.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2017

2. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (Продолжение)

2.7 Недвижности, постројки и опрема (нематеријални средства)

Недвижностите, постројките и опремата на Претпријатието иницијално се евидентираат по набавна вредност, што потоа се намалува за износот на акумулираната депрецијација и одредени оштетувања доколку се утврдени.

Депрецијацијата се пресметува врз основа на проценетиот век на употреба на средствата.

На средствата кои немаат сегашна вредност, а сèуште се во употреба, не им се пресметува депрецијација.

На средствата книжени на сметката на инвестиции во тек, до моментот на нивно ставање во употреба, не им се пресметува депрецијација.

Во продолжение се дадени годишни стапки на депрецијација, применети на некои позначајни ставки на недвижности, постројки и опрема на Претпријатието:

Опис	2017	2016
Градежни објекти –високоградба	2,5%	2,5%
Опрема за водовод и комунални услуги	5%	5%
Канцелариски мебел и опрема	20%	20%
Компјутери, патнички возила и телекомуникациска опрема	25%	25%
Останата опрема	10%	10%

Приходите или трошоците остварени со отуѓувањата се евидентираат како останати приходи од оперативно работење или оперативни трошоци, соодветно.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2017

2. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (Продолжение)

2.8 Побарувања од купувачи

Побарувањата од купувачите се прикажани според нивната номинална вредност.

2.9 Испратнини за пензионирање, пензиски планови и технолошки вишок

Претпријатието учествува во пензискиот фонд со уплатување на определени придонеси утврдени со домашната легислатива. Придонесите, кои зависат од висината на платите, се уплатуваат во Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Република Македонија. Не постојат дополнителни обврски во однос на финансиските планови.

Претпријатието исто така исплаќа двократен износ од просечно исплатена нето плата во Република Македонија како отпремнина во случај на заминување во старосна пензија. Претпријатието нема резервирано средства за ваквите отпремнини, бидејќи смета дека истите нема да имаат значаен ефект врз финансиските извештаи.

2.10 Сметководствен принцип на континуитет

Финансиските извештаи на Претпријатието се подготвени врз основа на принципот на континуитет на 31 декември 2017 година и овој принцип продолжува да постои како претпоставка и после издавањето на финансиските извештаи.

2.11 Обврски кон добавувачи

Обврските кон добавувачите се прикажани по нивната номинална вредност. Неизмирените обврски кон добавувачите се отпишуваат по основ на застареност врз основа на одлука донесена од раководството. Износите на отпишаните обврски се признаваат како останати приходи во билансот на успех.

2.12 Принцип на транспарентност

Во согласност со Законот за јавните претпријатија, Претпријатието својата дејност ја врши според принципот на транспарентност.

2.13 Поврзани субјекти

Поврзани субјекти се сметаат дека се оние кои имаат значајна улога во донесување на финансиските и оперативните одлуки на Претпријатието. Мнозинскиот, односно единствен сопственик на Претпријатието е Владата на Република Македонија, кој има значајно влијание врз Претпријатието, а со тоа и моќ да го контролира работењето на Претпријатието во целина.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2017

2. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (Продолжение)

2.14 Биолошки средства

Биолошките средства на Претпријатието се состојат од шуми и жив добиток. Сметководството на биолошките средства е уредено со МСС 41-Земјоделство. Биолошките средства на Претпријатието се водат според објективна вредност а се добиени од државата како безусловна државна поддршка. Сè додека шумата (или живиот добиток) расте, претставува биолошко средство. Во моментот на сеча, тоа веќе не е биолошко средство, туку производ кој понатаму се евидентира како залиха.

Почетно признавање на биолошките средства (41.10)

Биолошките средства можат да бидат признаени единствено доколку:

- a) Ентитетот ги контролира средствата како резултат на минати настани;
- b) Постои веројатност дека идни економски користи поврзани со средствата ќе претставуваат прилив во Ентитетот;
- c) Објективната или набавната вредност на средството можат веродостојно да се измерат.

Приходот од почетното признавање на биолошките средства според објективната вредност намален за трошоците на продажба треба да биде вклучен во Билансот на успех во периодот кога настанале (41.28).

Утврдување на објективната вредност

При утврдување на објективната вредност се користат податоци од релевантни активни пазари. Доколку не постои активен пазар се користи едно или повеќе од следните, кога се расположиви, за утврдување на објективната вредност (41.18, 41.20):

- Последна цена на пазарна трансакција, под услов да не постоела значајна промена на економските околности помеѓу датумот на трансакцијата и крајот на периодот за известување
- Пазарни цени за слични средства со корекции кои би ги одразувале разликите
- Секторски стандардни мерила како што е вредност изразена преку извозна единица, количина или хектари
- Сегашна вредност на очекувани нето парични текови од средството, дисконтирано според тековна дисконтна стапка.

Мерење на биолошките средства

Биолошките средства се мерат при почетното признавање и на секој датум на известување според нивната објективна вредност намалена за проценетите трошоци за продажба, освен доколку вредноста не може веродостојно да се утврди (41.12.)

Добивки и загуби (41.26)

Добивка или загуба што произлегува при почетното признавање на биолошкото средство според објективна вредност намалена за проценети трошоци во моментот на продажба и од промената во објективната вредност намалена за проценетите трошоци во моментот на продажба на биолошкото средство, треба да се вклучи во добивката или загубата за периодот во кој настанала.

Државни поддршки (41.34)

Безусловна државна поддршка која се однесува на биолошко средство мерено според неговата објективна вредност намалена за проценетите трошоци во моментот на продажба, треба да се признае како приход, кога и само кога државната поддршка станува побарување.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2017

2. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (Продолжение)

2.15 Јавни набавки

Претпријатието ги извршува набавките чија вредност е поголема од ЕУР 500 во денарска противвредност во согласност со Законот за јавни набавки ("Службен весник на Република Македонија" бр.136/2007 година) и измените и дополнувањата на Законот објавени во "Службен весник на Република Македонија", како и следните прописи и акти донесени врз основа на одредбите на Законот:

Ред. број	Назив на прописот	Објавен/Извор
1.	Методологија за изразување критериуми за доделување на договори за јавни набавки во бодови	Министерство за финансии на Република Македонија
2.	Правилник за форма и содржина на огласите и известувањето при доделување на договори за јавни набавки	"Службен весник на Република Македонија" бр.154/07
3.	Правилник за постапка на отварање на понуди и образец за водење записник за отварање на понуди	"Службен весник на Република Македонија" бр.154/07
4.	Правилник за формата и содржината на образецот од извештајот за спроведување на постапката за јавна набавка	"Службен весник на Република Македонија" бр.154/07
5.	Уредба за видовите и активностите на градење кои се предмет на договори за јавни набавки	"Службен весник на Република Македонија" бр.158/07
6.	Уредба за услугите кои се предмет на договорите за јавни набавки на услуги	"Службен весник на Република Македонија" бр.157/07
7.	Упатство за пополнување на Извештајот за спроведена постапка	Министерство за финансии на Република Македонија
8.	Одлука за утврдување на индикативен список на договорни органи	Влада на Република Македонија
9.	Правилник за содржина на тендерска документација	"Службен весник на Република Македонија" бр.19/08
10.	Правилник за формата и содржината на огласите и известувањата при доделување на договорите за јавните набавки	бр.23-48781/1 од 19.12.2007, а во примена од 01.01.2008
11.	Правилник за формата и содржината на извештајот од спроведената постапка	"Службен весник на Република Македонија" бр.2/08
12.	Правилник за формата и содржината на огласот, известувањето за поништување на постапката и образецот за евиденција на постапките со барањата за прибирање на понуди	бр.23-48778/1 од 19.12.2007 со примена од 01.01.2008 година
13.	Правилник за начин на користење на електронски систем за јавни набавки	Министерство за финансии на Република Македонија
14.	Правилник за формата и содржината на годишниот план за јавни набавки	Министерство за финансии на Република Македонија со примена од 01.01.2008
15.	Правилник за начинот на проценување на вредноста на договорите за јавни набавки	Министерство за финансии на Република Македонија со примена од 01.01.2008
16.	Останати релевантни измени и дополни на Законот	2008-2017

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2017

2. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (Продолжение)

2.16 Долгорочни финансиски вложувања

Долгорочните финансиски вложувања се состојат од учество во капиталот во поврзани и останати правни лица, хартии од вредност наменети за тргување или расположиви за продажба.

Учество во капиталот на поврзани и останати правни лица

Учеството во капиталот во поврзани и други правни лица почетно се признаваат по набавна вредност, а на крајот на периодот за известување се искажуваат по фер вредност, при што разликата се ефектуира во Извештајот за сѐопфатна добивка.

Хартии од вредност наменети за тргување

Хартиите од вредност наменети за тргување се вреднуваат по фер вредност. Фер вредноста се дефинира како износ по кој едно средство може да се размени или да се затвори обврска меѓу две странки кои имаат волја да ја обават трансакцијата на взаемно корисен и пријателски начин. Добивките или загубите што при тоа се јавуваат, се вклучуваат во нето добивките или загубите на периодот.

Хартии од вредност расположиви за продажба

Хартиите од вредност расположиви за продажба се вреднуваат по фер пазарна вредност. Сите реализирани загуби или добивки во однос на фер вредноста се евидентираат преку ревалоризациона резерва, а во моментот на фактичка продажба како трошок на периодот.

2.17 Корекција на грешка (МСС 8)

2.17.1. Корекција спроведена во 2016 година

Во согласност со МСС 8, во Претпријатието во 2016 година е направена корекција на товар на акумулираната загуба во вкупен износ од Ден 309,248 илјади.

Корекцијата се однесува на:

Основ за корекција	Во илјади Денари
-Отпис согласно Записник од УЈП бр.24-19/07150-70134 од 14.10.2016 година	292,464
-Отпис на вложувања во средства расположиви за продажба во ентитети во кои е спроведена ликвидација	7,180
-Отпис на обврски од минати години:	
а)ШС Липа-Крушево	1,141
б)ШС Јабланица -Струга	4,264
в)ШС Стоговор -Дебар	4,129
г) Останато	70
ВКУПНО	309,248

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2017

2. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (Продолжение)

2.17 Корекција на грешка (МСС 8) (Продолжение)

2.17.2. Корекција спроведена во 2017 година

Во согласност со МСС 8, во Претпријатието во 2017 година е направена корекција на товар на акумулираната загуба во вкупен износ од Ден 2,543 илјади.

Корекцијата се однесува на отпис на побарување по основ на кусок од минати години, потврдено со Елаборатот за попис за 2017 година.

3. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ЕКВИВАЛЕНТИ
НА ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

	Во илјади Денари	
	Годината што завршува на	
	31 декември	31 декември
	2017	2016
Денарски жиро сметки	6,440	51,273
Парични средства во благајна – Денари	624	600
Девизни сметки	7	6
Девизна благајна	22	37
	7,093	51,916

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2017

4. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ

	<u>Во илјади Денари</u>	
	<u>31 декември</u>	<u>31 декември</u>
	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Побарувања од интерни односи (подружници)	-	-
Побарувања од купувачи во земјата	49,979	115,541
Побарувања од купувачи во странство	-	-
Утужени спорни побарувања	7,948	10,386
Вредносно усогласување на побарувањата	-	-
Побарувања за дадени аванси	3,584	1,136
	<u>61,511</u>	<u>127,063</u>

Во 2017 и 2016 година побарувањата во интерни односи се целосно пребиени со обврски во интерни односи (Белешка 12).

За утужените спорни побарувања во износ од Ден 7,948 илјади (2016: Ден 10,386 илјади) целосно вредносно усогласување не е извршено, иако се работи за побарувања што во најголем дел се постари од 3 и повеќе години.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2017

5. ПОБАРУВАЊА ОД ДРЖАВНИ ОРГАНИ

	Во илјади Денари	
	Годината што завршува на	
	31 декември 2017	31 декември 2016
Побарувања од државни органи	164,275	160,215
	164,275	160,215

Побарувањето од државни органи се однесува на (евиденционо) побарување за направени издатоци во врска со настанот-Ден на дрвото, на кој секоја година Претпријатието учествувало со садници и други материјали и останати трошоци, и за кое се доставувало фактури до ресорното Министерство и шумарство на Република Македонија. Меѓутоа, побарувањата се кумулирале од година во година, а наплата не се остварувала, од причина што не постои обврска на страната на Министерството. (Белешка 18.)

Зголемувањето од Ден 4,060 илјади во 2017 година во однос на побарувањето во 2016 година е направено поради погрешно книжење во 2016 година каде овие побарувања биле евидентирани наместо на оваа сметка, на сметка на побарување од купувачи. Во 2017 година е направена рекласификација.

Настанот Ден на дрвото е укинат со заклучок на Владата на Република Македонија и истата престанува да се реализира од 2017 година па во иднина. Според податоците произлегува:

	Во илјади Денари
Трошоци за пошумување на Претпријатието генерирани за настанот Ден на дрвото за период од 2008 година до 2016 година	498,572
Уплати добивани од Буџет на Република Македонија за покрите на настанот Ден на дрвото за период 2008 година до 2010 година	(327,402)
Износ што треба да биде пребиен со обврската за проширена репродукција (Белешка 13)	171,170

Износот од Ден 498,572 илјади, не ги опфаќа трошоци на садници дадени бесплатно на разни институции по препорака на Владата на Република Македонија. Исто така, за годините кога во Програмите за проширена репродукција не било предвидено пошумување, во пресметката се земени цени /хектар апликативни за претходната година кога било предвидено пошумување.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2017

6. ДРУГИ ПОБАРУВАЊА

	Во илјади Денари	
	Годината што завршува на	
	31 декември 2017	31 декември 2016
Побарувања од вработени	48,122	34,215
Краткорочни депозити и кауции	175	290
Останати побарувања	-	515
Побарување за ДД	-	1,862
АВР	71,277	22,449
	119,574	59,331

Во АВР од Ден 71,277 илјади (2016: Ден 22,449 илјади) е вклучено побарување за одложен трошок за проширена репродукција евидентиран кај неколку подружници, во износ од Ден 23,581 илјади (Белешка 13.)

7. ЗАЛИХИ

	Во илјади Денари	
	Годината што завршува на	
	31 декември 2017	31 декември 2016
Суровини и материјали во магацин	20,074	20,304
Резервни делови	16,807	16,661
Ситен инвентар во магацин	9,261	10,885
Ситен инвентар во употреба	51,994	50,796
Автогуми на залиха и во употреба	13,868	13,605
Исправка вредност на ситен инвентар и автогуми	(64,326)	(64,431)
Производство во тек	75,178	120,807
Залиха на готови производи	24,815	43,518
Залиха на готови производи во туѓ склад	151	151
Залиха на трговска стока во магацин и во продавница	2,996	4,292
	150,818	216,588

Во Претпријатието не е воспоставена врска помеѓу биолошките средства-шумите, како извор на граѓа, и производството, во кое дрвната маса се преработува и финансира во готов производ. Напротив, кај шумите не се евидентира никакво намалување како резултат на сеча, а влезот во производство во тек се евидентира по плански цени, кои во себе не ја содржат вредноста на дрвната маса од сеча. Поради наведеното, вредноста на биолошките средства-шуми перманентно се зголемува, а залихите на производство во тек и готови производи се евидентираат по нереално искажани вредности.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2017

8. НЕМАТЕРИЈАЛНИ И МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (Во илјади Денари)

	Нематери- јални средства	Земјиште	Градежни објекти	Постројки, опрема, канц. мебел, возила	Инвести- ции во тек	ВКУПНО
Набавна вредност						
Состојба, 1 јануари 2017	53,664	164,553	1,190,634	636,556	50,801	2,096,208
Набавки	1,661	-	1,260	2,005	2,127	7,053
Продажба / отпис	-	-	(229)	(7,866)	-	(8,095)
Трансфер	-	-	-	15,027	(15,027)	-
Состојба, 31 декември 2017	55,325	164,553	1,191,665	645,722	37,901	2,095,166
Акумулирана депресијација						
Состојба, 1 јануари 2017	(33,039)	-	(772,963)	(493,508)	-	(1,299,510)
Трошок за годината	(5,007)	-	(25,651)	(17,647)	-	(48,305)
Продажба / отпис	-	-	229	4,915	-	5,144
Состојба, 31 декември 2017	(38,046)	-	(798,385)	(506,240)	-	(1,342,671)
Сметководствена вредност на 31 декември 2017	17,279	164,553	393,280	139,482	37,901	752,495
Сметководствена вредност на 31 декември 2016	20,625	164,553	417,671	143,048	50,801	796,698

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2017

9. БИОЛОШКИ СРЕДСТВА-ШУМИ (Во илјади Денари)

	<u>Иглолисни шуми</u>	<u>Листопадни шуми</u>	<u>Мешовити шуми</u>	<u>Други шуми</u>	<u>Овошни насади</u>	<u>ВКУПНО</u>
Промени во објективната вредност Состојба, 1 јануари 2017	9,726,061	15,704,960	18,631,122	13,741,722	491,040	58,294,905
Добивки/(загуби) од промени во објективна вредност намалени за трошоци на продажба	-	-	-	6,126	-	6,126
Зголемување како резултат на набавки	-	-	-	-	-	-
Намалување поради продажба	-	-	-	-	-	-
Рекласификација во с/ва што се држат за продажба (МСФИ 5)	-	-	-	-	-	-
Намалување поради сечење на шумите (берба) и трансфер во залихи	-	-	-	-	-	-
Други зголемувања/ намалувања	-	-	-	-	-	-
На 31 декември 2017	9,726,061	15,704,960	18,631,122	13,747,848	491,040	58,301,031
Промени во објективната вредност На 31 декември 2016	9,726,061	15,704,960	18,631,122	13,741,722	491,040	58,294,905

Зголемувањето од Ден 6,126 илјади во 2017 година е извршено во Стогово-Дебар како зголемување на шикарите (Одлука бр.05-84/1 од 06.02.2018 година.)

(Продолжува)

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2017

9. БИОЛОШКИ СРЕДСТВА-ШУМИ (Продолжение)

9.1. Хронологија на зголемувањето/(намалувањето) на вредноста на шумите по извршената проценка

Ефект од зголемување/(намалување) на вредноста на шумите	Вредност на шумите во илјади Денари
На	
31.12.2013 (по проценка)	57,778,533
Зголемување на објективната вредност преку зголемување на ревалоризациона резерва	504,935
На	
31.12.2014	58,283,468
Зголемување на објективна вредност преку добивка (Белешка 19).	4,870
На	
31.12.2015	58,288,338
Зголемување на објективна вредност преку добивка (Белешка 19)	6,946
Намалување на вредност по други основи (Белешка 23)	(379)
На	
31.12.2016	58,294,905
Зголемување на објективна вредност преку добивка (Белешка 19)	6,126
На	
31.12.2017	58,301,031

Утврдувањето на објективната вредност на шумите се спроведува во согласност со член 25 од Правилникот за содржина на посебните планови за стопанисување со шуми, посебните планови за одгледување и заштита на шуми и годишните изведбени планови (“Службен весник на Република Македонија” бр. 48/198.) Меѓутоа, овој Правилник, во делот што се однесува на вреднување на шумските насади, не е усогласен со МСС 41.18 – Земјоделство (објавен во склоп на Правилникот за сметководство во “Службен весник на Република Македонија” бр. 159/2009) и Законот за проценување (“Службен весник на Република Македонија” бр.115/2010 со пратечките измени и дополнувања.)

9.2. Катастар на шуми и обврска за попис

Заради евиденција на шумите и шумското земјиште, во органот надлежен за работи во областа на шумарството, согласно член 77.1 од Законот за шуми треба да востанови и води катастар на шуми и шумско земјиште. Заклучно со 31.12.2017 година, Катастар на шуми и шумско земјиште на ниво на Република Македонија не е востановен, па оттаму, Претпријатието не е во можност да ја изврши својата обврска за годишен попис на шумите, која произлегува од член 77.2 од Законот за шуми.

9.3. Шумите vis a vis производство во тек и залиха на готови производи

Не е воспоставена поврзаност помеѓу биолошките средства-шумите, како извор на граѓа, и производството, во кое дрвната маса се преработува и финансира во готов производ. Напротив, кај шумите не се евидентира никакво намалување како резултат на сеча, а влезот во производство во тек се евидентира по плански цени, кои во себе не ја содржат вредноста на дрвната маса од сеча. Поради наведеното, вредноста на биолошките средства-шуми перманентно се зголемува без да се евидентира трансфер во залихи.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2017

10. БИОЛОШКИ СРЕДСТВА-ДОБИТОК (Во илјади Денари)

	<u>Крупен добиток</u>	<u>Свињи и маторици</u>	<u>Друго основно стадо</u>	<u>ВКУПНО</u>
Објективна вредност Состојба, 1 јануари 2017	307	233	4,003	4,543
Добивка/(загуба) од промена во објективна вредност	-	-	-	-
Нови набавки	-	-	-	
Намалување поради продажба / отпис	-	-	(174)	(174)
Рекласификација во с/ва што се држат за продажба МСФИ 5.	-	-	-	-
Намалување поради колење и трансфер во залихи	-	-	-	-
Објективна вредност, 31 декември 2017	307	233	3,829	4,369
Објективна вредност, 31 декември 2016	307	233	4,003	4,543

Намалувањето во 2017 година во износ од Ден 174 илјади се однесува на отпис на пчелни семејства поради помор.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2017

11. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

	Во илјади Денари	
	Годината што завршува на	
	31 декември 2017	31 декември 2016
Вложувања во средства расположиви за продажба	26,309	33,490
Исправка на вредност (Белешка 20)	-	(7,181)
	26,309	26,309

Во 2016 година била извршена исправка на вредноста на вложувањата во средства расположиви за продажба во износ од Ден 7,181 илјади.

Вложувањата во средства расположиви за продажба, според состојбата од Централниот Депозитар за хартии од вредност на Република Македонија, ја потврдува сопственоста / вредноста на следните хартии од вредност (акции):

	Во илјади Денари	
	Годината што завршува на	
	31 декември 2017	31 декември 2016
Уни Банка АД-Скопје	4,500	4,500
Комерцијална банка АД-Скопје	320	320
Пелагонија Транс	28	28
Стопанска Банка АД-Битола	591	591
	5,439	5,439

Остатокот од Ден 20,870 илјади се однесува на вложувања во удели во друштва за чија вредност Претпријатието е во постапка на тековно усогласување на вредноста на средствата.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2017

12. ОБВРСКИ КОН ДОБАВУВАЧИ

	Во илјади Денари	
	Годината што завршува на	
	31 декември 2017	31 декември 2016
Обврски од интерни односи (подружници)	-	-
Обврски кон добавувачи во земјата	172,016	213,783
Обврски кон добавувачи во странство	15,169	33,443
Примени аванси – од земјата	40,358	39,478
Примени депозити	-	-
	227,543	286,704

Во 2017 и 2016 година, обврските во интерни односи се целосно, без остаток, пребиени со побарувањата во интерни односи (Белешка 4.)

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2017

13. ТЕКОВНИ ОБВРСКИ ЗА ПРОШИРЕНА РЕПРОДУКЦИЈА НА ШУМИТЕ

	<u>Во илјади Денари</u>	
	<u>Годината што завршува на</u>	
	<u>31 декември</u>	<u>31 декември</u>
	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Обврска за издвојување за проширена репродукција на шумите	249,901	220,104
	<u>249,901</u>	<u>220,104</u>

Тековната обврска во вредност од Ден 246,901 илјади (2016: Ден 220,104 илјади) се однесуваат на законската обврска на Друштвото да издвојува 3% од вредноста на исеченото дрво франко камионски пат, за потребите на проширена репродукција на шумите. Согласно Законот за шуми, овој износ треба да се уплатува секоја година на сметка на Буџетот на Република Македонија, во спротивно, во согласност со член 102.27 од Законот за шуми, е предвидена глоба за правното лице од ЕУР 20,000 во денарска противвредност.

Обврската за издвојување за проширена репродукција за 2017 година, треба да биде намалена за нето износот на трошоците за настанот Ден на дрвото (Белешка 5.)

Движењето на обврската за проширена репродукција е следно:

	<u>Во илјади Денари</u>	
	<u>Годината што завршува на</u>	
	<u>31 декември</u>	<u>31 декември</u>
	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Обврска за издвојување за проширена Репродукција на шумите на 1.1.	220,104	181,819
Издвојување за проширена репродукција за годината (Белешка 23)	30,558	38,285
Намалување на обврска евидентирано кај ШС Осогово- Крива Паланка (Белешка 19)	(761)	-
	<u>249,901</u>	<u>220,104</u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2017

14. ОСТАНАТИ ТЕКОВНИ ОБВРСКИ

	Во илјади Денари	
	Годината што завршува на	
	31 декември 2017	31 декември 2016
Обврска за ДДВ	105,426	103,643
Обврска за данок од добивка	7,586	20,680
Обврски за даноци и придонеси на плати	20,272	21,611
Персонален данок	7,181	10,717
Данок на имот	32	3
Обврска за камати	17	19
Обврска за плати	67,507	75,064
Обврски за УО и НО	203	196
Останати обврски	5,200	1,647
Обврски за конфискувана дрвна маса	233	2,346
Обврски за договор за дело	410	38
Обврски за наем	928	482
ПВР	9,432	19,724
	224,427	256,170

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2017

15. ДОЛГОРОЧНА РЕЗЕРВАЦИЈА ЗА ПРОСТА РЕПРОДУКЦИЈА НА ШУМИТЕ

	Во илјади Денари	
	Годината што завршува на	
	31 декември 2017	31 декември 2016
Долгорочна резервација за шуми за проста репродукција	148,706	287,347
	148,706	287,347

Долгорочната резервација за шуми од Ден 148,706 илјади (2016: Ден 287,347 илјади) произлегува од законската обврска за издвојување средства за проста репродукција на шумите во државна сопственост, што се обезбедува со издвојување 10% од вредноста на исеченото дрво, франко камионски пат во шуми.

Овие средства, согласно Законот за шуми, треба да се водат на посебна сметка.

Движењето на долгорочната резервација за проста репродукција на шуми во 2017 и 2016 година е следно:

	2017	2016
	Во илјади Денари	Во илјади Денари
Почетна состојба на 01.01.	287,347	305,934
Зголемување еднакво на 10% од вредноста на исечено дрво франко камионски пат во шуми (Белешка 23)	110,151	123,146
Побарување за одложени трошоци за повеќе пресметана обврска (Белешка 6)	23,581	-
Намалување на обврската со приходи од намалување на обврска за резервација на проста репродукција со приложени ситуации (Белешка 19)	(75,956)	(141,733)
Отпис на обврска зарезервација за проста репродукција по Одлука на Влада на Република Македонија бр.08-114/2 од 14.02.2018 година (Белешка 19)	(196,417)	-
Состојба на 31.12.	148,706	287,347

Согласно член 94 точка 4 од Законот за шуми, намалувањето на обврската за резервација за проста репродукција на шумите може да изнесува максимум 40% од вредноста на резервацијата.

Долгорочната резервација за проста репродукција Претпријатието е обврзано да ја евидентира на посебна (парична) сметка. Во согласност со член 101.24 од Законот за шуми, непридржувањето кон оваа обврска се санкционира со глоба во износ од ЕУР 30,000 до во денарска противвредност.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2017

16. ОСТАНАТИ ДОЛГОРОЧНИ РЕЗЕРВАЦИИ

	Во илјади Денари	
	Годината што завршува на	
	31 декември 2017	31 декември 2016
Останати резервации	-	2,005
Обврски за депозити и кауции	11,070	24,804
	11,070	26,809

17. СОПСТВЕНИЧКА ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ

17.1. Државен капитал (Основна главнина)

Структурата на основната главнина на Претпријатието на 31 декември 2017 и 2016 година, според извештајот од Централниот Регистар на Република Македонија вредноста е следна:

Сопственик	% структура		Во илјади Денари	
	2017	2016	2017	2016
Влада на Република Македонија	100%	100%	5,940,384	5,940,384
Вкупно основна главнина	100%	100%	5,940,384	5,940,384

17.2. Задолжителна(законска) резерва

Претпријатието има задолжителна резерва, како општ резервен фонд, која се формира по пат на зафаќање на 5% од нето добивката. Издвојувањето се врши сè до моментот додека резервата не достигне износ кој е еднаков на 10% од основната главнина.

До достигнување на законскиот минимум, оваа резерва може да се користи само за покривање на загуба, а кога ќе го надмине предвидениот минимум, вишокот може да се користи, по претходно донесена одлука на УО, и за дополнување на износот утврден за исплата на сопственикот.

(Продолжува)

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2017

17. СОПСТВЕНИЧКА ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (Продолжение)

17.3. Ревалоризациона резерва

Во 2013 година е спроведена проценка на капиталот на Претпријатието, а ефектот од зголемување на објективната вредност на биолошките средства-шуми е однесен на ревалоризациона резерва. Од тој момент, заклучно со 31.12.2017 година, хронологијата на промените во ревалоризационата резерва е следна:

Зголемување / (намалување) на вредноста на ревалоризационата резерва	Вредност во илјади Денари
Состојба по проценка	55,483,699
-Намалување по записник на УЈП	(869,622)
Состојба на 31.12.2013	54,614,077
-Намалување за дел за конверзија на обврски во траен влог на Владата на Република Македонија	(1,776,157)
-Зголемување на објективна вредност биолошки средства-шуми со примена на интерна методологија на Претпријатието	504,935
Состојба на 31.12.2014	53,342,855
-Намалување поради покривање на загуба од работењето	(97,539)
Состојба на 31.12.2015	53,245,316
Без промени	-
Состојба на 31.12.2016	53,245,316
Без промени	-
Состојба на 31.12.2017	53,245,316

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2017

18. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА

	Во илјади Денари	
	Годината што завршува на	Годината што завршува на
	31 декември	31 декември
	2017	2016
Приходи од продажба на домашен пазар	1,341,264	1,405,680
Приходи од продажба на странски пазар	-	-
	1,341,264	1,405,680

Во рамките на приходите од продажба на домашен пазар, во 2016 година биле вклучени Ден 19,507 илјади поврзани со акцијата Ден на дрвото.

Во 2017 година, вакви приходи не се евидентирани бидејќи со одлука на Владата на Република Македонија оваа манифестација престана да се реализира (Белешка бр.5.)

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2017

19. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ

	Во илјади Денари	
	Годината што завршува на	
	31 декември 2017	31 декември 2016
Приходи од користење на сопствени добра	1,275	1,589
Приходи од наемнини	612	766
Приход од зголемување на објективната вредност на биолошките средства-шумите (Белешка 9)	6,126	6,946
Приход од зголемување на објективната вредност на биолошките средства-добиток (Белешка 10)	-	372
Вредносно усогласување на материјални и нематеријални средства	20	3,012
Вредносно усогласување на залихи	-	36
Наплатени отпишани побарувања	15,778	6,503
Приходи од вишоци по попис	1,663	570
Приходи од намалување обврска за проста репродукција врз основ на изработени ситуации (патишта, заштита и др.)-(Белешка 15)	75,956	141,733
Приходи од намалување на обврска за проста репродукција по Одлука на Влада на РМ бр.08-114/2 од 14.02.2018 година (од минати години)-Белешка 15	196,417	-
Приход од отпис на обврска за проширена репродукција (Белешка 13)	761	-
Приходи од конфискација	11,176	17,077
Приходи од наплатени шумски штети	10,295	-
Приходи од наплатени кусоци од одговорни лица	8,307	-
Приходи од премии и субвенции	547	180
Приходи од минати години	18,861	-
Останати приходи	23,244	51,552
	371,038	230,336

Приходите од Ден 75,956 илјади (2016: Ден 90,048 илјади и Ден 51,685 илјади, или вкупно Ден 141,733 илјади),се однесуваат на приходи со кои директно се намалува обврската за проста репродукција која Претпријатието ја евидентира во согласност со член 94 од Законот за шуми (Белешка 13.) Овој износ, согласно член 94.4 од Законот за шуми, треба да изнесува максимум 40% од вредноста на тековниот трошок за проста репродукција (Белешка 15) односно, треба да изнесува вкупно Ден 44,060 илјади (2016: Ден 49,258 илјади.)

Во 2017 година Претпријатието остварило приходи од конфискувано дрво во износ од Ден 11,176 илјади (2016: Ден 17,077 илјади.) Во согласност со член 87-а од Законот за шуми, 30% од вредноста на одземено (конфискувано) дрво се преотстапува на државни органи, дирекции и јавни и други државни установи, согласно Одлука на Владата на Република Македонија.

Од останатите 70% од вредноста на продадената дрвна маса, Претпријатието е должно да уплати 20% во Буџетот на Република Македонија, додека остатокот Претпријатието може да го користи за сопствени потреби.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2017

**20. ТРОШОЦИ ЗА МАТЕРИЈАЛИ, ЕНЕРГИЈА,
РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ И ОТПИСИ**

	Во илјади Денари	
	Годината што завршува на	
	31 декември 2017	31 декември 2016
Потрошени материјали и суровини	30,002	23,977
Трошоци за енергија	66,958	69,912
Резервни делови	17,930	17,530
Отпис на ситен инвентар	3,390	4,268
	118,280	115,687

21. ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИТЕ

	Во илјади Денари	
	Годината што завршува на	
	31 декември 2017	31 декември 2016
Бруто плати и надоместоци	783,491	854,530
Трошоци за службени патувања	157	156
Надоместоци за УО и НО	2,560	2,571
	786,208	857,257

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2017

22. ТРОШОЦИ ЗА УСЛУГИ

	Во илјади Денари	
	Годината што завршува на	
	31 декември 2017	31 декември 2016
Транспортни трошоци	182,248	228,107
Поштенски (пошта, телефони и тн.)	7,787	6,897
Надворешни услуги	104,510	121,588
Одржување	11,920	9,291
Наемнини	16,342	20,380
Комуналии	6,187	5,219
Осигурување	914	1,178
Банкарски	1,199	1,258
Останати	13,794	16,985
	344,901	410,903

23. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ ТРОШОЦИ

	Во илјади Денари	
	Годината што завршува на	
	31 декември 2017	31 декември 2016
Реклама и репрезентација	861	1,064
Трошоци за долгорочни резервации за проста репродукција согласно чл.95 од Законот за шуми (Белешка 15)	110,151	123,146
Трошок за вредносно усогласување на долгорочните вложувања (Белешка 11)	-	7,181
Трошок за намалување на вредноста на шумите (Белешка 9)	-	379
Трошоци за тековна обврска за проширена репродукција согласно чл.95 од Законот за шуми (Белешка 13)	30,558	38,285
Даноци и такси	5,251	24,409
Интелектуални услуги	27,017	28,196
Вредносно усогласување на краткорочни побарувања	26	1,632
Директен отпис на побарувања	1,892	2,281
Кусоци	12,616	845
Надомест на штета	303	1,716
Спонзорство и донации	209	198
Загуба од продажба на биолошки средства (стадо)	1,010	-
Други услуги	41,872	38,352
	231,766	267,684

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2017

24. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ /(ТРОШОЦИ)-НЕТО

	Во илјади Денари	
	Годината што завршува на	
	31 декември 2017	31 декември 2016
Трошоци за камати и затезни камати	(57,333)	(1,509)
Негативни курсни разлики	(12)	(10)
Приходи од камати	3,303	-
Позитивни курсни разлики	-	-
	(54,042)	(1,519)

25. ДАНОК НА ДОБИВКА

Тековните трошоци за данокот на добивка се пресметуваат според Законот за данок на добивка кој се применува во Република Македонија. Законскиот данок на добивка во 2017 од 10% се пресметува добивката од Билансот на успех, коригирана за износот на непризнати расходи.

	Во илјади Денари	
	Годината што завршува на	
	31 декември 2017	31 декември 2016
Добивка/(загуба) пред оданочување	75,735	5,996
Данок на добивка 10% (2016:10%)	(7,798)	(3,939)
Ефективна даночна стапка:	10,29%	65.69%

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2017

26. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИТЕ РИЗИЦИ

Кредитен ризик

Основните финансиски средства на Претпријатието се салда кај банки и парични средства, побарувања од купувачите и други побарувања.

Управувањето со кредитен ризик се врши со превземање голем број активности од страна на раководството. Концентрацијата на кредитен ризик во Претпријатието не е голема бидејќи се работи за мали поединечни износи без при тоа да постои поврзаност меѓу клиентите.

Со цел да обезбеди подобра наплата на своите побарувања, Претпријатието ги спроведува следните активности: предлага компензации, иницира утужувања или вон судски спогодувања. Изложеноста на кредитен ризик е следна:

	Во илјади Денари	
	Годината што завршува на	
	31 декември 2017	31 декември 2016
Побарувања од купувачи и други побарувања	274,083	346,609
Пари и парични еквиваленти	7,093	51,916
	281,176	398,525

Даночен ризик

Македонската легислатива е предмет на разни интерпретации и чести промени. Интерпретациите на даночната легислатива кои се применуваат од страна на даночните власти врз трансакциите и активностите на Претпријатието, можат да не коиндицираат со оние на раководството. Како резултат на тоа, одредени трансакции можат, според мислење на даночните власти, да бидат предмет на оданочување, а Претпријатието може да биде приморано да плати дополнителни даноци, казни и камати, кои по својот обем можат да бидат значителни. Документацијата на Претпријатието останува отворена за контрола од страна на даночните власти за период од десет години.

27. НЕИЗВЕСНИ ОБВРСКИ

Финансиската документација на Друштвото не била предмет на даночна контрола од страна на надлежните даночни власти во последните две години, освен за ДДВ и ДД, Записник за надворешна контрола на данок на добивка за 2014 година, број 24-19/07150-70134 од 14.10.2016 година. Дополнителни даноци и други давачки што можат да произлезат од такви контроли, во овој момент не можат со сигурност да се предвидат.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2017

28. НАСТАНИ ПОСЛЕ ДАТУМОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ

На седница на Владата на Република Македонија одржана на 7 ноември 2017 година е донесена одлука за укинување на акцијата Ден на дрвото во 2018 година. Идните активности на пошумување ќе се реализираат со одобрена Предлог-програма за проширена репродукција.